1. 1969 తెలంగాణ ఉద్యమంలో తెలంగాణ నాన్-గెజిటెడ్ ఆఫీసర్స్ (TNGO) అసోసియేషన్ పాత్రను విమర్శనాత్మకంగా అంచనా వేయండి. వారి సమీకరణ మరియు నాయకత్వం ఆందోళన వేగాన్ని ఎంతవరకు రూపొందించాయి?

పరిచయం

1969 తెలంగాణ ఆందోళనలో తెలంగాణ నాన్-గెజిటెడ్ ఆఫీసర్స్ (TNGO) అసోసియేషన్ కీలక పాత్ర పోషించింది. ఇది కేవలం ఉద్యోగుల సంఘంగా మాత్రమే కాకుండా తెలంగాణ స్థానికుల సామాజిక-రాజకీయ మరియు ఉపాధి హక్కుల కోసం వాదించే శక్తివంతమైన ఒత్తిడి సమూహంగా ఉద్భవించింది. ఈ ఉద్యమం బహుళ వాటాదారులచే నడపబడినప్పటికీ, TNGO యొక్క సమీకరణ ప్రాంతీయ స్పృహ మరియు పరిపాలనా ప్రతిఘటనను గణనీయంగా పదును పెట్టింది.

నిర్మాణం మరియు లక్ష్యాలు

1964లో కె.ఆర్. అమోస్ నాయకత్వంలో టిఎన్‌జిఓ అసోసియేషన్ ఏర్పడింది, ఆయన గతంలో ఉన్న హైదరాబాద్ నాన్-గెజిటెడ్ ఆఫీసర్స్ అసోసియేషన్‌ను తెలంగాణ-నిర్దిష్ట సంస్థగా మార్చారు. దీని ప్రాథమిక లక్ష్యం తెలంగాణ ఉద్యోగుల హక్కులను కాపాడటం, ముఖ్యంగా పెద్దమనుషుల ఒప్పందం మరియు ముల్కీ నియమాల సందర్భంలో, వీటిని ఆంధ్రా ఆధిపత్య రాష్ట్ర పరిపాలన తరచుగా ఉల్లంఘిస్తోంది.

కీలక సహకారాలు మరియు సమీకరణ ప్రయత్నాలు

- **ముల్కీ నియమాలు**: స్థానిక ఉద్యోగ రక్షణలను అమలు చేయాలని TNGO డిమాండ్ చేసింది. వారి ఒత్తిడి ఫలితంగా 1968 ఏప్రిల్ 30న ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు జారీ అయింది, ఇది ముల్కీయేతర ఉద్యోగులను తెలంగాణ పదవుల నుండి తొలగించాలని ఆదేశించింది. తరువాత చట్టబద్ధంగా సవాలు చేయబడినప్పటికీ, అది TNGO యొక్క రాజకీయ బరువును వెల్లడించింది.
- **సామూహిక నిరసనలు మరియు సమ్మెలు**: VL నరసింహారావు (పాల్వంచ) మరియు KR అమోస్ వంటి నాయకుల ఆధ్వర్యంలో, TNGO నిరసనలు నిర్వహించింది, ముఖ్యంగా కొత్తగూడెం థర్మల్ పవర్ స్టేషన్ (KTPS) వద్ద, ప్రాంతీయ వనరుల సహకారం ఉన్నప్పటికీ స్థానికులకు ఉద్యోగాలు నిరాకరించబడ్డాయి.
- **చట్టపరమైన కార్యాచరణ**: TNGO యొక్క క్రియాశీలత న్యాయపరమైన పరిశీలనకు దారితీసింది, ముల్కీ నియమాలు ప్రభుత్వ సంస్థలకు వర్తించవని జస్టిస్ అల్లాడి కుప్పుస్వామి తీర్పు (జనవరి 3, 1969)తో ముగిసింది - ఇది ప్రజల ఆగ్రహాన్ని మరియు నిరసనను మరింత పెంచింది.
- **చట్టపరమైన మద్దతు**:పి. సుందరయ్య, రావినారాయణ రెడ్డి (సిపిఐ), మరియు మహాదేవ్ సింగ్ (సోషలిస్ట్ పార్టీ) వంటి శాసనసభ్యులు అసెంబ్లీలో టిఎన్జిఓ ఆందోళనలను ప్రతిధ్వనించారు, వారి చట్టబద్ధతను బలపరిచారు.

విమర్శనాత్మక అంచనా

TNGO చర్యలు అధికార అసంతృప్తిని మళ్ళించడంలో కీలక పాత్ర పోషించినప్పటికీ, అది ప్రధానంగా ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ప్రాతినిధ్యం వహించింది, విస్తృత ప్రజానీకానికి కాదు. ఉపాధి భద్రతలపై దాని దృష్టి చాలా కీలకమైనప్పటికీ, తరచుగా విస్తృత అభివృద్ధి డిమాండ్లను కప్పివేసింది. అంతేకాకుండా, విద్యార్థి మరియు రైతు ఉద్యమాలతో ఏకం కాలేకపోవడం వల్ల దాని ప్రజా పరిధి పరిమితం చేయబడింది.

అయితే, TNGO యొక్క నిరంతర ఒత్తిడి తెలంగాణ సమస్యను బహిరంగ చర్చలో సజీవంగా ఉంచింది మరియు తెలంగాణ ప్రజా సమితి (TPS) యొక్క చివరికి పెరుగుదలతో సహా భవిష్యత్ సమీకరణలకు సంస్థాగత పునాది వేసింది.

ముగింపు

TNGO అసోసియేషన్, దాని దృష్టి సారించిన వాదన, న్యాయపరమైన జోక్యాలు మరియు పరిపాలనా నిరసనల ద్వారా, 1969 తెలంగాణ ఆందోళన యొక్క ప్రారంభ ఊపును గణనీయంగా రూపొందించింది. జనాభా వ్యాప్తిలో పరిమితం అయినప్పటికీ, అధికార ప్రతిఘటనకు ఉత్ప్రేరకంగా మరియు ప్రాంతీయ దృఢత్వానికి చిహ్నంగా దాని పాత్రను అతిశయోక్తి చేయలేము. గుర్తింపు మరియు స్వయంప్రతిపత్తి కోసం తెలంగాణ పోరాటం యొక్క విస్తృత మాతృకలో ఇది కీలకమైన నోడ్.

2. "1969 తెలంగాణ ఉద్యమం కొత్తగూడెం థర్మల్ పవర్ స్టేషన్ (KTPS) ఉద్యోగులలో ఒక ఉత్తేజాన్ని నింపింది." మీరు ఈ అంచనాతో ఏకీభవిస్తారా? వాస్తవ సూచనలతో మీ ప్రతిస్పందనను నిరూపించండి.

పరిచయం

1969 నాటి తెలంగాణ ఉద్యమం సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో తెలంగాణ ప్రాంతంపై జరుగుతున్న అన్యాయం మరియు క్రమబద్ధమైన నిర్లక్ష్యంపై జరిగిన ఒక ముఖ్యమైన రాజకీయ తిరుగుబాటు. ఈ ఉద్యమం విద్యార్థులు, రాజకీయ నాయకులు మరియు పౌర సమాజం వంటి వివిధ వర్గాల నుండి బలాన్ని పొందినప్పటికీ, ప్రారంభ స్పార్క్ కొత్తగూడెం థర్మల్ పవర్ స్టేషన్ (KTPS) ఉద్యోగుల అసంతృప్తి మరియు క్రియాశీలతకు కారణమని విస్తృతంగా చెప్పబడింది. KTPS నుండి వెలువడే సంఘటనలు మరియు నాయకత్వం ఆధారంగా ఈ అంచనా గణనీయమైన చెల్లుబాటును కలిగి ఉంది.

అసంతృప్తికి పుట్టినిల్లుగా KTPS

1966లో స్థాపించబడిన పాల్వంచలోని కొత్తగూడెం థర్మల్ పవర్ స్టేషన్ తెలంగాణ ప్రజలకు దోపిడీకి చిహ్నంగా మారింది ఎందుకంటే:

- **భూసేకరణ మరియు పర్యావరణ భారం**: స్థానిక తెలంగాణ వర్గాల నుండి విస్తారమైన భూములను తీసుకున్నారు మరియు ఈ ప్రాంతం కాలుష్యం మరియు స్థానభ్రంశం యొక్క భారాన్ని భరించింది.
- **ఉద్యోగ వివక్షత**: KTPS తెలంగాణలో ఉన్నప్పటికీ, అందులో ఎక్కువ ఉద్యోగాలు ఆంధ్ర ప్రాంతానికి చెందిన వ్యక్తులకు ఇవ్వబడ్డాయి, ముల్కీ నిబంధనలను ఉల్లంఘించి ప్రాంతీయ ఆగ్రహాన్ని రేకెత్తించాయి.

KTPS ఉద్యోగులు మరియు నాయకుల పాత్ర

- యెల్లందుకు చెందిన **కోలిశెట్టి రామదాసు** యెల్లందు KTPS లో జరిగిన అన్యాయాలపై మొట్టమొదటి గొంతు విమర్శకుడిగా ఉద్భవించాడు. 1968 లో, అతను తెలంగాణ ప్రాంతీయ సమితిని స్థాపించాడు, తరువాత అది తెలంగాణ ప్రాంతీయ వేదికగా పరిణామం చెందింది - ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని బహిరంగంగా డిమాండ్ చేసిన మొదటి సంస్థ ఇది.

- పెద్దమనుషుల ఒప్పందం మరియు ముల్కీ నియమాల ఉల్లంఘనల గురించి అవగాహన కల్పించడానికి ఆయన విస్తృతమైన పర్యటనలు మరియు సమీకరణలను నిర్వహించారు.
- రామదాసుతో పాటు, వి.ఎల్. నరసింహారావు, కె. రామ సుధాకర్ రాజు వంటి నాయకులు కెటిపిఎస్ మరియు సమీప ప్రాంతాలలో నిరసనలను పెంచడంలో సహాయపడ్డారు.

సంస్థాగత మరియు సహకార సమీకరణ

- **TNGO అసోసియేషన్ మద్దతు**: తెలంగాణ నాన్-గెజిటెడ్ ఆఫీసర్స్ అసోసియేషన్, ముఖ్యంగా వెంకయ్య నేతృత్వంలోని ఇల్లందు యూనిట్, KTPS ఉద్యోగులతో కలిసి పనిచేసింది. కలిసి, వారు 'జన ధర్నా' (జూలై 18, 1968) వంటి ప్రచురణల ద్వారా అక్రమ ఉద్యోగ నియామకాలను బహిర్గతం చేశారు.
- వారి ప్రయత్నాల ఫలితంగా 1968 ఏప్రిల్ 30న ముల్కీ కాని ఉద్యోగులను తొలగించాలని ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు జారీ అయింది, ఇది స్వల్పకాలికం అయినప్పటికీ ఒక మైలురాయి నిర్ణయం.

న్యాయపరమైన ప్రేరేపణ మరియు రాజకీయ కదలిక

- ముల్కీ నియమాలు ప్రభుత్వ సంస్థలకు వర్తించవని తీర్పు ఇచ్చిన అల్లాడి కుప్పుస్వామి తీర్పు (జనవరి 3, 1969) అశాంతిని మరింత తీవ్రతరం చేసింది, ఉద్యోగుల ప్రతిఘటన నుండి ఆందోళనను పూర్తి స్థాయి ప్రాంతీయ ఉద్యమంగా మార్చింది.

ముగింపు

1969 తెలంగాణ ఉద్యమం నిజానికి KTPS ఉద్యోగులలో, ముఖ్యంగా కోలిశెట్టి రామదాసు నాయకత్వంలో ఒక స్పార్క్‌ను కనుగొంది. ఉపాధి అన్యాయం మరియు ప్రాంతీయ భద్రతా నిబంధనల ఉల్లంఘనకు వారి ప్రారంభ ప్రతిఘటన ఉపాంతీకరణకు పునాది వేసింది. అందువలన, KTPS కేవలం నిరసన ప్రదేశంగా మాత్రమే కాకుండా, గౌరవం, న్యాయం మరియు స్వయంప్రతిపత్తి కోసం తెలంగాణ డిమాండ్‌కు చిహ్నంగా మారింది.